

กรอบแนวคิดด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

ศุภกร ชินวรรณ
Suppakorn.CCadaptation@gmail.com

กรอบแนวทางการวางแผนปรับตัวต่อภาวะโลกร้อน: การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อความเสี่ยงในอนาคต

ศึกษาถึงความเสี่ยงต่อการเดือดร้อนของชุมชนและภาคส่วนต่างๆ
(ผลกระทบในระดับหนึ่งอาจจะมีผลต่อระดับความเดือดร้อนที่แตกต่างกัน
ระหว่างชุมชน และ/หรือ ภาคส่วนต่างๆ)

ประเมินความเสี่ยงของชุมชนต่อ
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศ

ประเมินขีดความสามารถในการ
รับมือและปรับตัวของแต่ละภาค
ส่วนและชุมชน

ชุมชน

นักวิชาการ/นักวิจัย
ภาคประชาสังคม

ภาครัฐ

แนวทางการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
ต้องปรับให้เข้ากับสภาพและเงื่อนไขของแต่ละชุมชน

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

+

กลไกทางเศรษฐกิจ
และสังคม

+

นโยบาย
รัฐบาล

ลดผลกระทบ
(ลดโอกาสและขอบเขตที่จะได้รับผลกระทบ
และ ลดความรุนแรงของความเสียหาย)

ลดความเดือดร้อน
(เพิ่มขีดความสามารถในการรับมือ)

กรอบแนวคิดด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

ประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณา

- การทำความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในบริบทและเงื่อนไขที่หลากหลาย
- วางประเด็นการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในบริบทที่ชัดเจน
- กำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทอนาคต
- การวางแผนโดยคำนึงถึงความไม่แน่นอนของอนาคต
- การมองภาพกว้างแบบองค์รวม

ปรับกระบวนการทัศน์ในการวางแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

การปรับกระบวนการทัศน์ในการวางแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

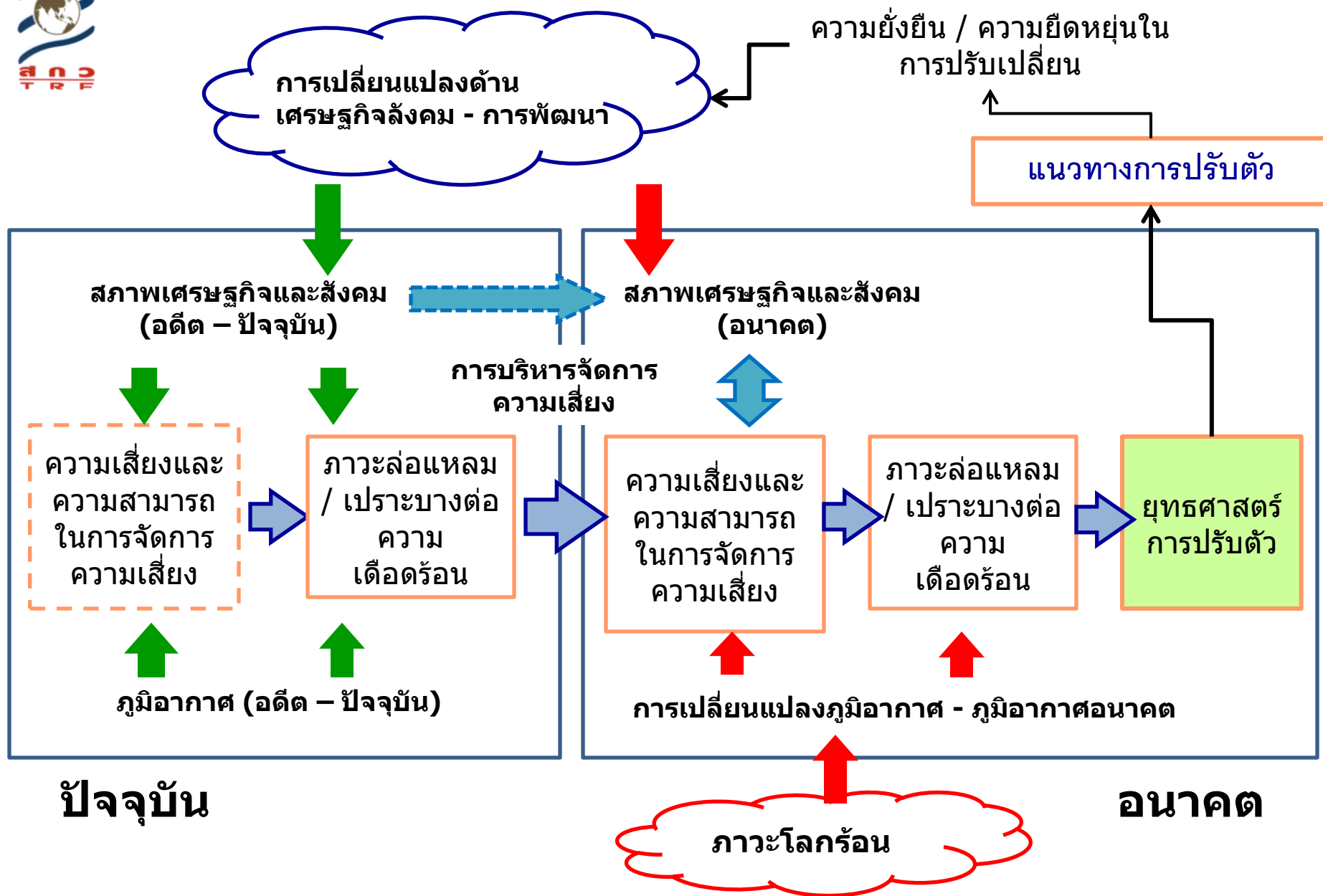
Paradigm shift 1

มองประเด็นปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในบริบทที่กว้างขึ้น

- การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศไม่ใช่ประเด็นการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม
- พิจารณาในบริบทยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่ม/พื้นที่ต่างๆ/การดำเนินวิถีชีวิตประชาชน (resilience)
- พิจารณาเป้าหมายของยุทธศาสตร์-แผนพัฒนาที่มีอยู่ภายใต้เงื่อนไขใหม่ (robustness)
- พิจารณาถึงการบริหารจัดการความเสี่ยงจากผลกระทบของสภาพอากาศที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ควรรวมประเด็นการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศลงในกระบวนการวางแผนต่างๆ

การปรับกระบวนการทัศน์ในการวางแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

Paradigm shift 2

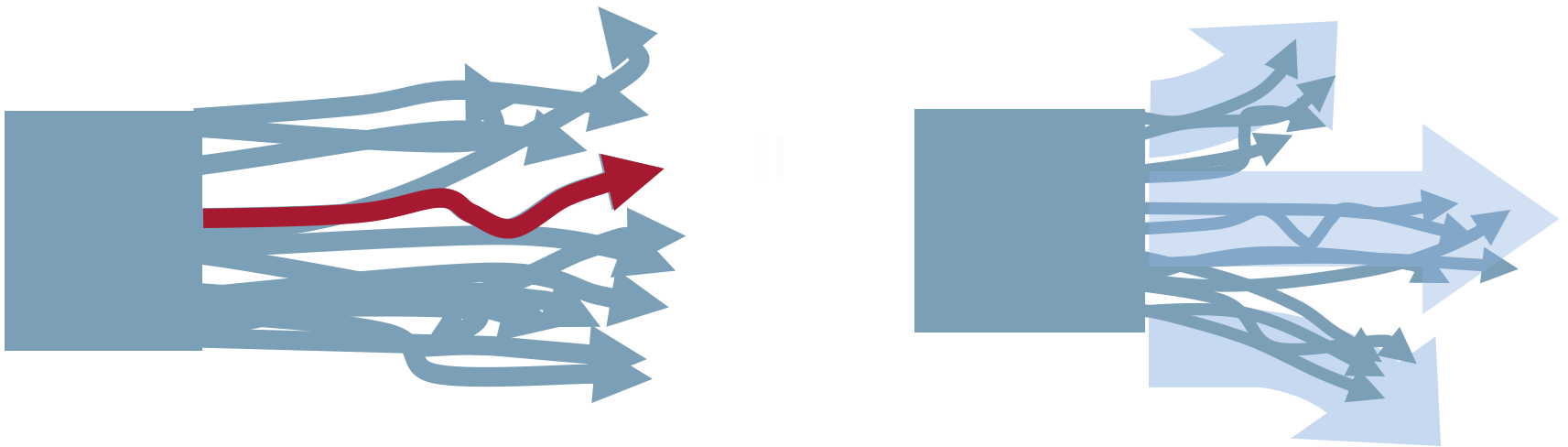
ปรับแนวคิดในการวางแผนต่ออนาคตระยะไกล

- การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศเป็นเรื่องของการคิดถึงสถานการณ์อนาคต
- กรอบเวลายาวนานกว่ากรอบการวางแผนที่คุ้นเคยกันทั่วไป
- อนาคตที่ไม่สามารถทำนายได้อย่างเจาะจง
- การวางแผนปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศจะยึดแนวทาง "Predict then act" ไม่ได้
- Scenario-based planning

การปรับกระบวนการทัศน์ในการวางแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

จากจุดยืนในปัจจุบัน สถานการณ์อนาคตอาจเกิดขึ้นได้ในหลายรูปแบบ ขึ้นกับ
พลวัตของตัวแปรต่างๆ ซึ่งมีอนาคตที่ไม่แน่นอน

การคิดวางแผนอนาคตระยะยาว ต้องคิดถึงอนาคตในหลายๆ รูปแบบ

การปรับกระบวนการทัศน์ในการวางแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

คำถามที่พบบ่อย

Scenario ไหนดีที่สุด แม่นที่สุด?

Scenario ไหนจะเป็นจริง?

โอกาสที่แต่ละ scenario จะเกิดขึ้นเท่าไร?

Irrelevant !

Scenario does not represent future truth !

สังคมเรายอมรับความเสี่ยงของอนาคตที่ “อาจจะ” เกิดขึ้นได้นี้หรือไม่?

ใช้ scenarios ต่างๆ เพื่อทดสอบ (stress test) และชี้้นำการกำหนดยุทธศาสตร์

การวางแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องในสังคม มากกว่าที่จะเป็นการหาคำตอบในวันนี้

การปรับกระบวนการทัศน์ในการวางแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

Paradigm shift 3

**การวางแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศต้องก้าวจาก
การวิเคราะห์รายภาคส่วน ไปสู่การวิเคราะห์แบบองค์รวม
(Integrated assessment - Holistic view)**

- การวางแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศนั้นมีหลายระดับ บริบท - ประเด็นที่ควรพิจารณาแตกต่างกัน
- การศึกษารายภาคส่วนยังเป็นเรื่องจำเป็น
- แต่ต้องประกอบกันขึ้นเป็นภาพรวมของพื้นที่-สังคมในบริบทของพื้นที่นั้นๆ

การปรับกระบวนการทัศน์ในการวางแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

ความเสี่ยงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ กับการมองภาพในองค์กรรวม

การเปลี่ยนแปลงปริมาณฝน / ฤดูกาล /
ลม / อุณหภูมิ / ฯลฯ

การกัดเซาะชายฝั่ง / ทรัพยากรน้ำ /
ระบบนิเวศน์ / ภัยธรรมชาติ / ฯลฯ

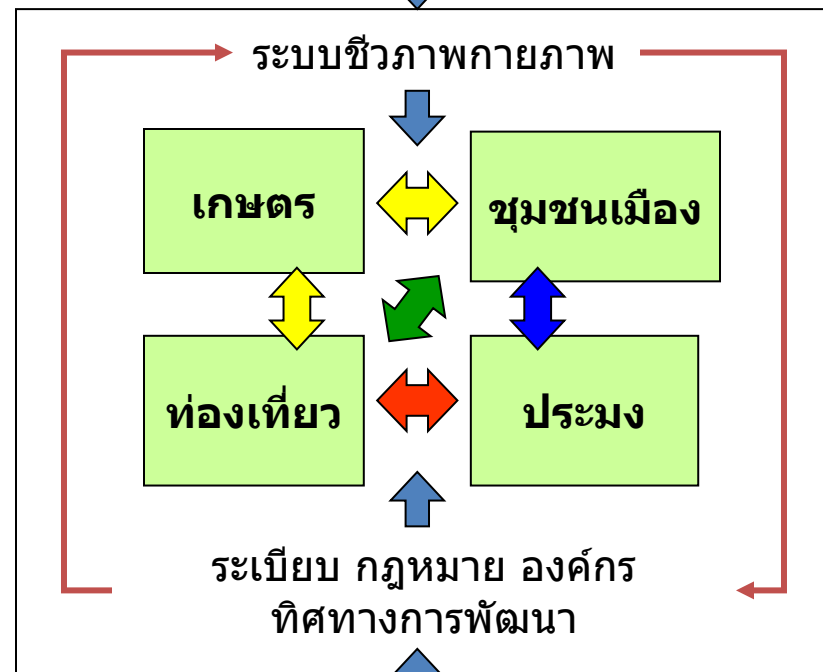

การเกษตร / การประมง / ระบบนิเวศน์
ป่า / การท่องเที่ยว / ชุมชนเมือง / ฯลฯ

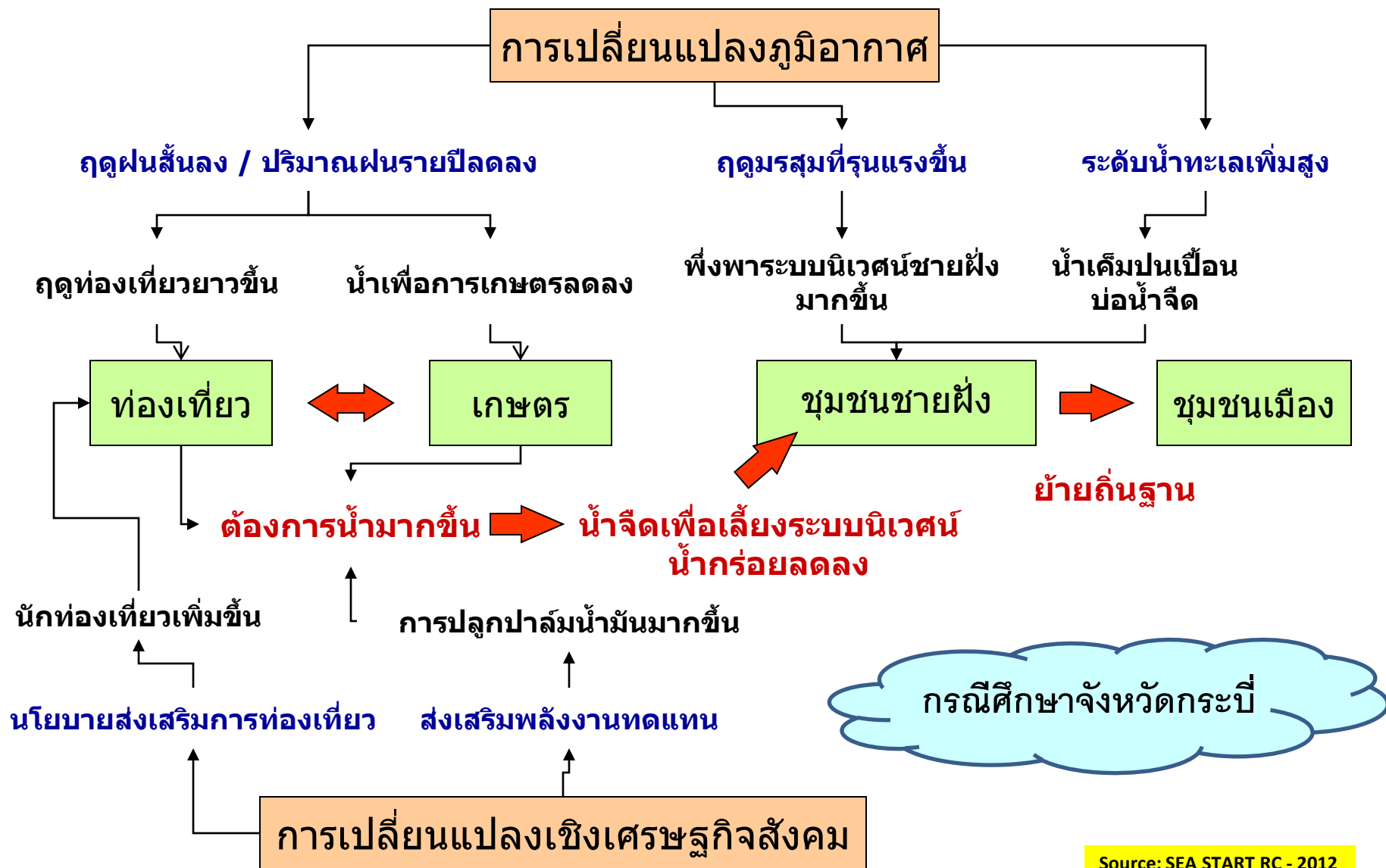
นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว /
ส่งเสริมพลังงานทดแทน / การจัดสรร
ทรัพยากรน้ำ / สาธารณูปโภค/ ฯลฯ

การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

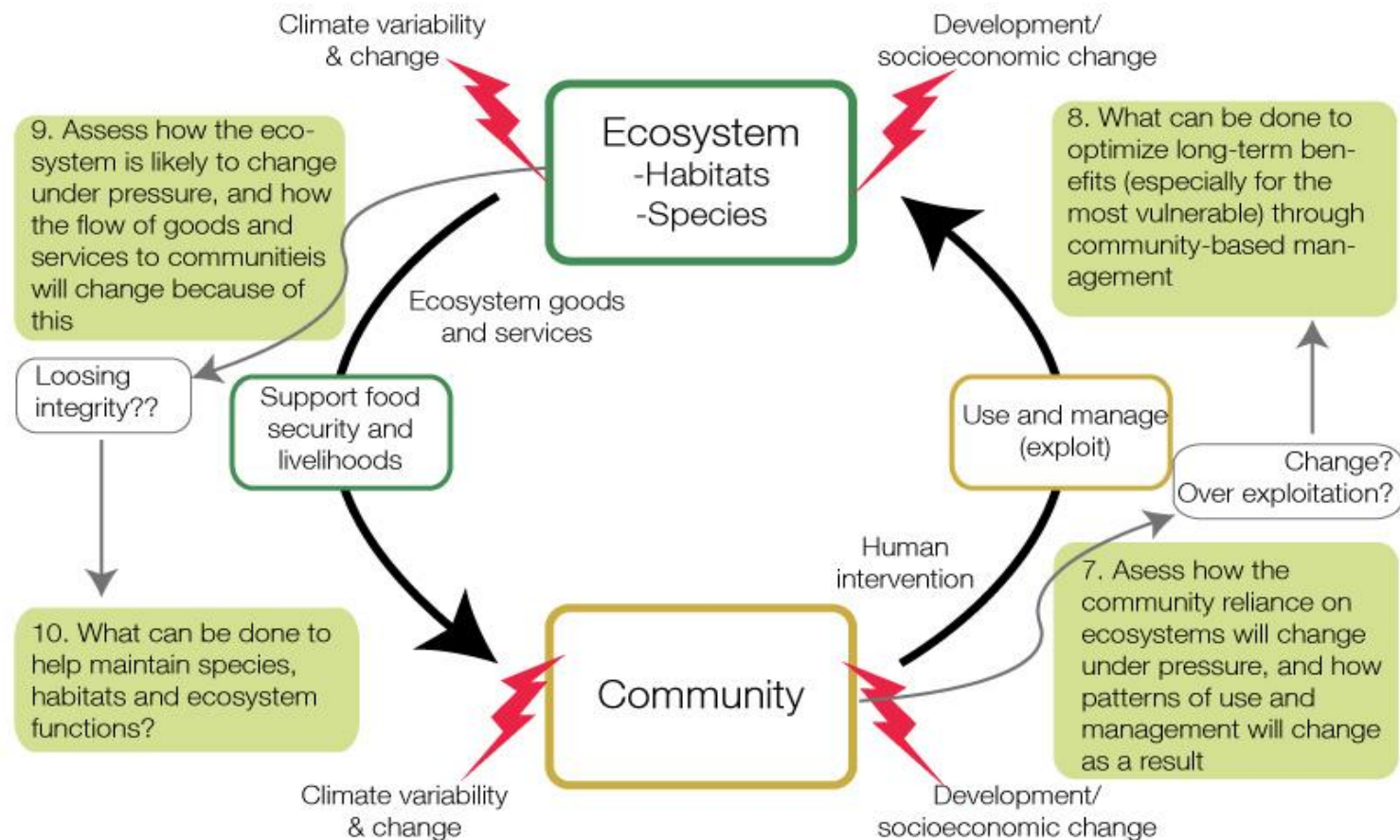
การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจสังคม

การมองภาพองค์รวมของสังคมกับความเสี่ยงในอนาคต

การมองภาพองค์รวมของสังคมกับความเสี่ยงในอนาคต

Ecosystem & community adaptation

กรอบแนวคิดด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

สรุป

- เป็นการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อให้ภาคส่วนและชุมชนพัฒนาไปในทิศทางที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุดหรือจัดการกับความเสี่ยงได้ดีที่สุดในระยะยาว
- ใช้ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศเพื่อประกอบการตัดสินใจ
- คำนึงถึงความเชื่อมโยงระหว่างปัจจุบันและอนาคต
- คำนึงถึงพลวัตของเศรษฐกิจและสังคม
- วางกระบวนการที่ต่อเนื่อง
- มองภาพกว้างแบบองค์รวม
- คำนึงถึงความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาคส่วน – พื้นที่ – ระบบ

ขอบคุณ

